

Eesti Rahvusraamatukogu Kirjastajaportaali põhimäärus

I ÜLDSÄTTED

1. Eesti Rahvusraamatukogu Kirjastajaportaali (edaspidi: portaali) asutaja ja pidaja on Eesti Rahvusraamatukogu.
2. Portaali ametlik nimi on „Eesti Rahvusraamatukogu Kirjastajaportaal“, ametlik lühendnimi „Kirjastajaportaal“. Portaali nimi inglise keeles on „Publisher’s Portal“.
3. Portaali pidamise eesmärk on tulenevalt [Eesti Rahvusraamatukogu seadusest](#) ja [Säilituseksemplari seadusest](#) digitaalse informatsiooni kogumine, säilitamine ja kättesaadavaks tegemine ning väljaannete algmaterjali arhiveerimiseks edastamise võimaldamine elektroonilise loovutussüsteemi kaudu.
4. Portaali kaudu pakutakse järgmisi teenuseid (edaspidi teenus): väljaandele standardnumbri taotlemine, väljaande algmaterjali (edaspidi fail) arhiveerimisele edastamine, väljaannete autori- ja juurdepääsuõiguste haldamine ning väljaannete kasutusstatistika jälgimine.
5. Portaali visuaalse identiteedi määravad logo, tunnusvärvid ja tüpograafia, mis on kirjeldatud Eesti Rahvusraamatukogu stiiliraamatus (vt Lisa 1). Visuaalse identiteedi moonutamine ja omavoliliselt muutmine on keelatud.
6. Portaalil hallatavatel kirjastaja ja kasutaja kontaktandmetel ja väljaannete metaandmetel on informatiivne tähendus. Õiguslikku tähendust omavad standardnumbrite ja väljaannete autoriõigusi ja ligipääsupiiranguid puudutavad andmed.
7. Portaali põhimääruses kasutatakse mõisteid alljärgnevas tähenduses:
 - 7.1 DIGAR - Eesti Rahvusraamatukogu Digitaalarhiiv DIGAR, mis on mõeldud digitaalse informatsiooni kogumiseks, säilitamiseks ja kättesaadavaks tegemiseks.
 - 7.2 EAN – kaubavöötкод, mis baseerub rahvusvahelisel standardnumbril ja on 13 kohaline.
 - 7.3 ESTER – integreeritud raamatukogu infosüsteemil põhinev Eesti raamatukogude elektronkataloog.
 - 7.4 Kirjastaja - kirjastaja võib olla füüsiline või juriidiline isik, kes tegeleb Eesti Vabariigis kirjastamisega või omab Eesti Vabariigis esindajat levitamise küsimustes või registreerib ja loovutab väljaandeid, mida levitatakse Eesti Vabariigis või väljaspool Eesti Vabariiki, kuid on olulised Eesti kultuurile (edaspidi kirjastaja).
 - 7.5 Kirjastaja volitatud esindaja - kirjastaja peakasutaja või tavakasutaja, kes teeb toiminguid talle antud õiguste piires.
 - 7.6 Konto - kirjastaja konto (edaspidi konto), mille kaudu hallatakse kõiki kirjastaja toiminguid portaalil.

7.7 MARC21 - rahvusvaheliselt tunnustatud raamvorming peamiselt bibliograafia- ja normikirjete esituseks ja struktureerimiseks arvutiloetaval andmekandjal.

7.8 RR volitatud töötaja - Rahvusraamatukogu töötaja, kes teeb portaalis toiminguid talle antud õiguste piires.

7.9 Standardnumber – rahvusvahelised standardnumbrid nagu ISBN; ISMN; ISSN.

7.10 Vastutav töötleja - korraldab portaali kasutusele võtmist, teenuste ja andmete haldamist, vastutab portaali haldamise seaduslikkuse eest.

7.11 Volitatud töötleja - võib olla nii vastutava töötleja kontrolli all tegutsev andmekogu igapäevane haldaja kui ka teenuste osutaja, näiteks andmekogu majutaja või arendajana.

7.12 Väljaande algmaterjal - väljaande avaldamiseks loodud digitaalne andmekogum (fail).

7.13 Väljaanne – trükisena, muul füüsilisel teabekandjal või elektroonilisel kujul avaldatud teos.

II PORTAALI KOOSSEIS

1. Ülesehitus

Portaali arhitektuur ja täpsem andmekooseis on kirjeldatud portaali tehnilises dokumentatsioonis.

2. Andmete koosseis

2.1 Portaal on hallatav järgmisi andmeid:

2.1.1 Kirjastaja kontaktandmeid

2.1.2 Kasutajate kontaktandmeid

2.1.3 Standardnumbrite andmeid

2.1.4 EAN vöötkoodi andmeid

2.1.5 Väljaannete metaandmeid

2.1.6 Väljaannete autoriõigusi ja ligipääsupiiranguid puudutavaid andmeid

2.1.7 Väljaannete laenus- ja kasutusstatistika andmeid

III PORTAALI TÖÖTLEJAD JA KASUTAJATE REGISTREERIMISE KORD

1. Portaali töötlejad

1.1 Portaali vastutav töötleja on Eesti Rahvusraamatukogu, asukohaga Tõnismägi 2, Tallinn 15189.

1.2 Portaali volitatud töötleja määratakse lepinguga nii portaali igapäevaseks haldamiseks kui ka teenuste osutamiseks, näiteks andmekogu majutaja või arendajana.

2. Portaali kasutajad

2.1 Portaal on kolm kasutajarolli: kirjastaja peakasutaja, kirjastaja tavakasutaja ja RR volitatud töötaja.

2.2 Igal kirjastajal peab olema vähemalt üks peakasutaja ja võib olla piiramatult tavakasutajaid.

3. Kasutajaks registreerimise kord

3.1 Portaali kasutamiseks peab kirjastaja volitatud esindaja registreeruma ID-kaardi või Mobiil-ID-ga Rahvusraamatukogu kasutajaks ja looma portaalis kirjastaja konto.

IV PORTAALI TÖÖTLEJATE ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

1. Vastutava töötleja pädevus

1.1 vastutab portaali ja andmevahetuse toimimise eest.

1.2 vastutab andmete säilimise ja regulaarse varundamise eest.

2. Volitatud töötleja pädevus

2.1 Infosüsteemi volitatud töötleja, vastavalt oma pädevusele:

1) teeb või hangib kooskõlastatult vastutava töötlejaga portaali pidamiseks vajalikke projekteerimis- ja arendustöid;

2) osaleb arendustööde lähteülesannete koostamisel ja korraldab portaali muudatuste testimist tehnilises valdkonnas;

3) võtab andmete käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks kasutusele portaali turvanõuetele vastavad organisatsioonilised, füüsilised ja infotehnoloogilised turvameetmed ning rakendab neid järjepidevalt;

4) tagab portaali hooldamise ja majutamise;

5) täidab vastutava töötleja poolt andmete turvaliseks töötlemiseks ning portaali hooldamiseks ja majutamiseks antud juhiseid ja korraldusi;

6) korraldab andmete säilimise ja varukoopiate tegemise vastavalt kehtestatud nõuetele.

7) vastutab andmete majutamise ja turvalisuse eest.

3. Portaali kasutaja pädevus

3.1 Kirjastaja volitatud esindajal ja RR volitatud töötajal on õigus andmeid vaadata, lisada, muuta ja kustutada talle omistatud õiguste piires.

3.2 Kirjastaja volitatud esindaja vastutab tema poolt toodetavate andmete õigsuse ja ajakohasuse eest.

3.3 Kirjastajal on õigus saada tagasi väljaannete arhiivi saadetud algmaterjal selle esialgsel kujul ja/või arhiivfaile, mida on tehnoloogia arengust tuleneva informatsiooni säilimise ja jätkuva kasutatavuse huvides arhiivis töödeldud ja muudetud SäESis kirjeldatud korras.

3.4 RR volitatud töötaja vastutab tema poolt toodetavate andmete õigsuse ja ajakohasuse eest.

V PORTAALI ANDMETE TÖÖTLEMINE

1. Andmeandjad

1.1 Infosüsteemi toodab ja uuendab andmeid kirjastaja volitatud esindaja (kirjastaja peakasutaja, kirjastaja tavakasutaja) ja RR volitatud töötaja.

2. Portaali andmete kaitse

2.1 Isikuandmete töötlemisel peab vastutav töötaja tagama isikuandmete kaitset reguleerivate õigusaktide ja «Avaliku teabe seaduse» nõuete järgimise.

2.2 Portaalis esinevaid isikuandmeid töödeldakse vastavalt Eesti Rahvusraamatukogu isikuandmete töötlemise korrale: <https://www.nlib.ee/et/isikuandmed>

2.3 Eesti Rahvusraamatukogu andmekaitse spetsialisti kontakt: e-mail: andmekaitse@nlib.ee, telefoni nr: 6307131. Posti aadress: Andmekaitse spetsialist, Eesti Rahvusraamatukogu, Tõnismägi 2, Tallinn 15189

3. Portaali andmete turvameetmed

3.1 Portaali turvameetmed peavad vastama vähemalt ISKE nõuete turvaklassile K2T2S2 ja turbeastmele (M).

3.2 Portaali vastutav töötaja tagab portaali tõrgeteta töö 24/7. Portaali tööajal võib olla maksimaalne katkestus kuni 4 tundi ilma andmekaota.

3.3 Andmete käideldavuse, tervikluse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks rakendatakse järjepidevalt organisatsioonilisi, füüsilisi ja infotehnoloogilisi turvameetmeid.

VI ANDMETE UUENDAMINE JA JUURDEPÄÄS ANDMETELE

1. Andmete uuendamine

1.1 Standardnumbri taotlemisel ja/või väljaande algmaterjalide loovutamisel on kirjastaja volitatud esindaja kohustatud esitama portaalil väljaande kohta nõutud kirjeldavad metaandmed (ISBNi kasutaja juhend, London 2012) ja siduma väljaande algmaterjalide failid vastavate kirjeldavate metaandmetega.

1.2 Kirjastaja volitatud esindaja vastutab väljaande kohta esitatud andmete õigsuse eest ja kohustub Rahvusraamatukogu nende muutumisest koheselt teavitama.

2. Juurdepääs andmetele

2.1 Kirjastaja peakasutajal on juurdepääs tema poolt esindatava kontoga seotud väljaannete- ja väljaannetega seotud juriidiliste õiguste ning kirjastajaga seotud isikute andmetele.

2.2 Kirjastaja tavakasutajal on juurdepääs tema poolt esindatava kontoga seotud väljaannete- ja väljaannetega seotud juriidiliste õiguste andmetele talle lubatud toimingute piires.

2.3 RR volitatud töötajal on juurdepääs kõikidele andmetele portaali töötaja kasutajaliidese kaudu.

2.4 Volitatud töötaja töötajatel on juurdepääs andmetele vaid andmebaasi tasemel vastavalt vastutava töötajaga seotud lepingule.

3. Andmete edastamine

3.1 Rahvusraamatukogu ei edasta ega avalikusta kasutajate isikuandmeid kolmandatele osapooltele, välja arvatud alljärgnevatel juhtudel:

1) ISBN agentuuridel on kohustus tagada välja antud ISBNide üksikasjalike andmete, nendega seotud kirjeldavate andmete ja administratiivandmete kandmine registritesse;

2) Eesti ISBN Agentuur on kohustatud edastama kirjastajate kontaktandmed Rahvusvahelisse Kirjastajate Registrisse (Global Register of Publishers, <https://grp.isbn-international.org/>);

3) Eesti ISMN Agentuur on kohustatud edastama kirjastajate kontaktandmed rahvusvahelisse noodikirjastuste aadressraamatusse (Music Publishers' International ISMN Directory).

3.2 Kirjastaja volitatud esindajal on õigus keelduda kontaktandmete avalikustamisest Rahvusvahelises Kirjastajate Registris (GRP) ja rahvusvahelises noodikirjastuste aadressraamatus (Music Publishers' International ISMN Directory), tehes selleks vastava märke portaalis konto loomisel või konto andmete muutmisel.

3.3 Väljaande kohta nõutud kirjeldavad metaandmed edastatakse elektronkataloogi ESTER MARC 21 vormingus ja avaldatakse kataloogi Ilmumas osas.

3.4 Väljaannete juriidilised ja ligipääsuõigused edastatakse digitaalarhiivi DIGAR, kus toimub nende andmete alusel väljaannete presenteerimine.

VII ANDMETE SÄILITAMINE, JÄRELEVALVE PORTAALI PIDAMISE ÜLE JA PORTAALI RAHASTAMINE

1. Andmete säilitamine ja logimine

1.1 Andmeid säilitatakse portaalis alaliselt.

1.2 Portaali vastutav töötleja tagab andmete regulaarse varundamise ja kadudeta säilimise.

1.3 Portaali andmetega teostatud toiminguid (vaatamine, sisestamine, muutmine, kustutamine) logitakse ja logisid säilitatakse 10 nädalat.

1.4 Ebaõigetele andmetele on kasutajal võimalik viidata aadressil kportaal@nlib.ee või pöörduda tema poolt esindatava kontoga seotud peakasutaja poole.

2. Järelevalve

2.1 Järelevalvet portaalis sisalduvate andmete ja nende töötlemise üle teostab Eesti Rahvusraamatukogu.

3. Portaali rahastamine

3.1 Portaali haldamist ja arendust rahastatakse Rahvusraamatukogule eraldatud riigieelarve vahenditest, taotledes täiendavat rahastamist toetusprogrammide, fondidest ja muudest allikatest.

VIII RAKENDUSSÄTE

Portaali põhimäärus jõustub 28.10.2020.

Lisa 1. [Eesti Rahvusraamatukogu stiiliraamat](#)

Lisa 2. [ISBNi kasutaja juhend, London 2012](#)